

ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

місячний огляд

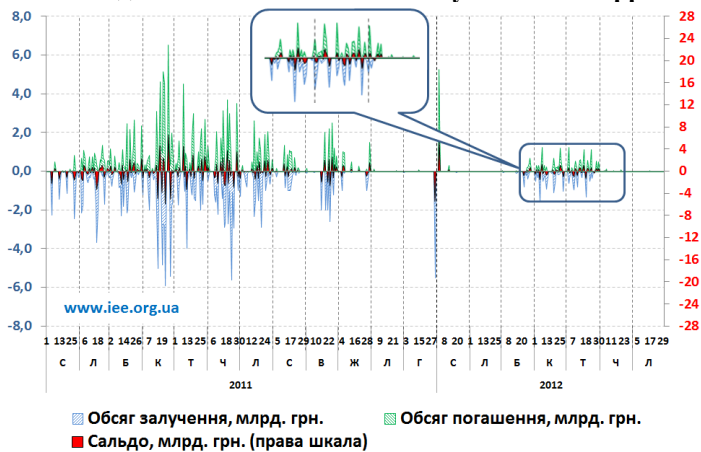
Червень 2012

У червні стимулюючі дії НБУ та динаміка бюджетних коштів сприяли зростанню монетарної бази на 2,6% до 243,2 млрд. грн.

Зважаючи на дефіцит ліквідності, який утворився у травні (обсяг **вільної ліквідності** скоротився до 480 млн. грн.) та зростання на цьому тлі відсоткових ставок, НБУ:

- скоротив обсяги продажу депозитних сертифікатів до 62 млн. грн. (проти 6,3 млрд. грн. у травні)

Динаміка мобілізаційних операцій НБУ та їхній вплив на ліквідність банківської системи у 2011 – 2012 рр.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

- провів **рефінансування** банків загальним обсягом 9,8 млрд. грн. **Питома вага інструментів рефінансування в його загальному обсязі у 2011 – 2012 рр., % та од.**

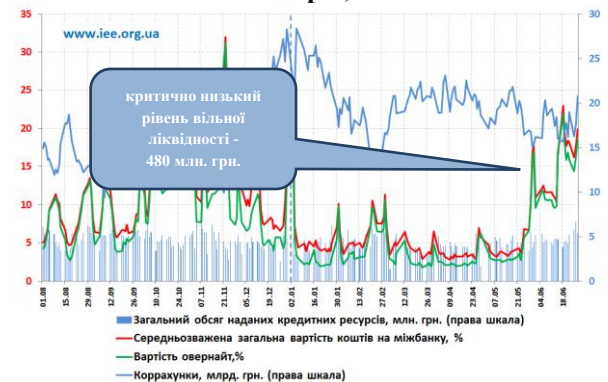
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

- змінив умови резервування коштів (обсяг **обов'язкових резервів** у червні скоротився на 0,6% до 15,6 млрд. грн., а обсяг резервів на окремому рахунку – на 21% до 5,3 млрд. грн.)

Довідково. Національний банк України з 30 червня цього року підвищує нормативи обов'язкового резервування за внесками в іноземній валюті на 1–1,5 відсоткового пункту, зокрема за короткостроковими коштами і депозитами юридичних і фізичних осіб з 8% до 9%, а за довгостроковими – з 2% до 3%.

Згідно з постановою НБУ №248 від 19 червня «Про деякі питання регулювання грошово-кредитного ринку» норматив резервування за

Динаміка коррахунків та вартості коштів на міжбанківському ринку в 2011 – 2012 рр., млн. грн., %

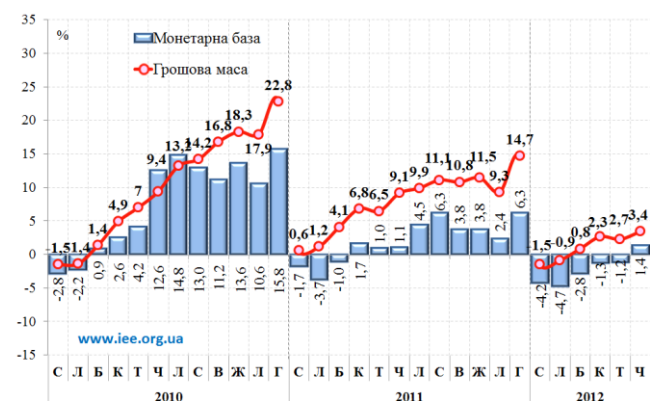
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Кількість банків відповідно до інструменту рефінансування в 2011 – 2012 рр., од.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка монетарної бази та грошової маси в 2010 – 2012 рр., кумулятивно, %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

валютними внесками юридичних і фізичних осіб до запитання і за коштами на поточних рахунках збільшено з 8,5% до 10%.

Крім того, з 2% до 3% підвищено норматив резервування за валютними коштами (крім російських рублів), залученими банками від банків-нерезидентів та фінансових організацій нерезидентів.

Нормативи за гривневими внесками залишилися незмінними й дорівнюють нулю.

- придбав державних облігацій України на суму 5 млрд. грн. (з початку року – 9,7 млрд. грн.), операції з продажу ДЦП НБУ не проводилися.

НБУ продовжує залишатися основним кредитором держави, про що свідчить частка ОВДП на його балансі – 48% від загального обсягу в обігу.

Скорочення залишку бюджетних коштів на рахунку в НБУ (на 28% до 5,7 млрд. грн.) сприяло зростанню ліквідності комерційних банків.

Водночас валютний канал абсорбував ліквідність – сальдо валютних інтервенцій НБУ було сформовано від'ємним і становило 704 млн. дол. США.

За таких умов коррахунки зросли на 14% до 18,5 млрд. грн., що на тлі зниження залишку обов'язкових резервів сприяло зростанню вільної ліквідності у 6 разів до 2,9 млрд. грн. (480 млн. грн. у травні).

Однак, незважаючи на позитивні сигнали щодо рівня ліквідності загалом по банківській системі, слід відзначити продовження зростання вартості коштів у нацвалюті на міжбанку до 15,8%. Зазначене можна пояснити нерівномірністю розподілення ресурсу між суб'єктами фінансових відносин.

У свою чергу таке припущення підтверджує зростання вартості депозитів у нацвалюті – середньомісячна ставка зросла з 9,5% у травні до 11,5% у червні.

Зростання вартості вкладів забезпечило додатний приріст загального обсягу депозитів у нацвалюті більшими темпами, ніж у інвалюті – на 1,4% та 0,9% відповідно.

Депозити населення у національній та іноземній валюті зростали майже рівними темпами – 1,4% та 1,9% відповідно. У той же час депозити юридичних осіб у розрізі валют демонстрували різноспрямовану динаміку – скоротилися в іноземній валюті – на 2,1% та зросли на 1,4% у національній.

Загальний обсяг депозитів зріс на 1,2% до 506 млрд. грн.

Загальний обсяг наданих кредитів зріс на 0,4 % (з початку року – на 0,1 %) до 793,9 млрд. грн. внаслідок їхнього зростання в нацвалюті (на 1,6 % до 487,3 млрд. грн.) при скороченні позик в інвалюті (на 1,4 % до 306,6 млрд. грн.).

Вартість позик у нацвалюті значно зросла – до 17,66 % проти 14,52% у травні, в інвалюті – на 8,59 % проти 7,59 % – і залишається одним із основних стримуючих факторів розвитку кредитування реального сектору економіки.

На нашу думку, перспективи щодо вартості залученого ресурсу (в т.ч. депозитів населення) будуть значною мірою залежати від розвитку ситуації на світових ринках та, відповідно, стану платіжного балансу України.

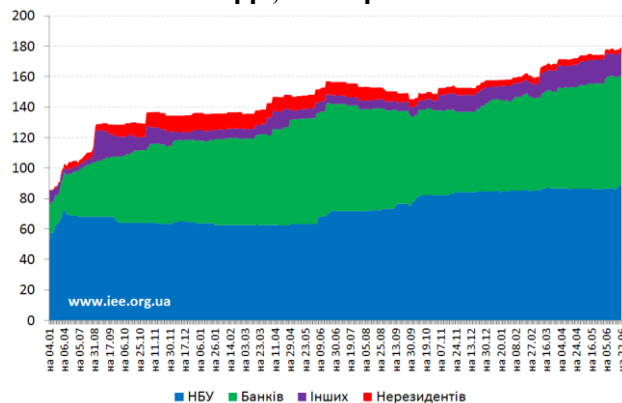
У разі його (платіжного балансу) погіршення валютний канал буде абсорбувати гривневу ліквідність, і, зважаючи на наміри НБУ підтримувати курсову стабільність, можна очікувати стриманої політики щодо надання ліквідності комерційним банкам. Отже, існують ризики більшого загострення ситуації на борговому ринку та зростання відсоткових ставок.

Як і наприкінці 2011 року, комерційні банки в боротьбі за вкладників можуть продовжувати підвищувати ставки за депозитами.

Слід зазначити, що наприкінці 2011 року, коли також спостерігалася криза ліквідності, акційні пропозиції банків сягали 25%. Зараз індекс UIRD за короткими вкладками фізосіб вже близько 16%, а деякі пропозиції на ринку досягають 23%.

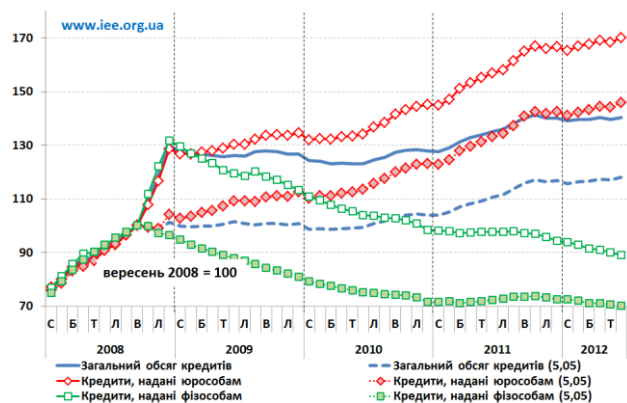
Зростання вартості депозитів у нацвалюті триватиме у випадку збереження ризиків волатильності залишків на коррахунках та дефіциту ліквідності (який, на тлі зростання вартості коштів на міжбанку, як варіант може покриватися у тому числі і за рахунок залучення коштів населення).

ОВДП, які знаходяться в обігу, за сумою основного боргу в розрізі утримувачів у 2011 – 2012 рр., млн. грн.

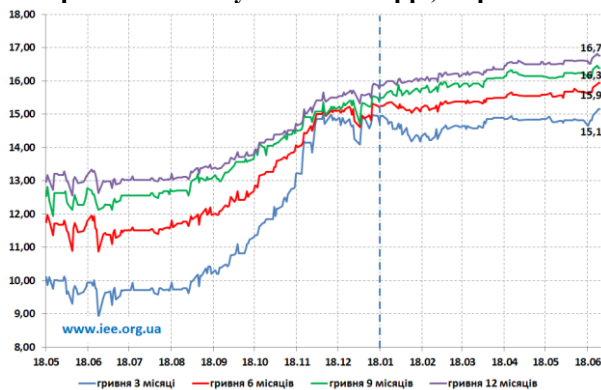
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка кредитування у 2008 – 2012 рр. (з урахуванням та без урахування девальвації гривні в 2008 р.), %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

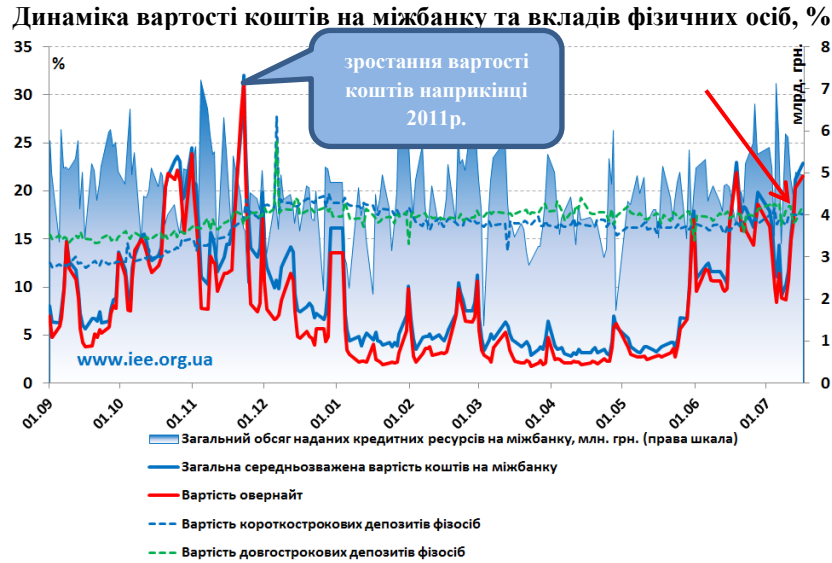
Динаміка українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб¹ у 2011 – 2012 рр., % річних

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

¹ Компанія Thomson Reuters розраховує індикативну ставку «Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) за методикою, розробленою спільно з Національним Банком України, на основі номінальних ставок ринку депозитів фізичних осіб, які оголошуються провідними учасниками українського ринку банківських депозитів фізичних осіб.

Наразі середньозважена вартість коштів на міжбанку вже значно перевищує вартість залучення ресурсу від фізосіб. Однак, якщо, як зазначалося вище, зростання боргового ресурсу пов'язано з його нерівномірним розподіленням між суб'єктами фінансових відносин, то по мірі вирівнювання перекосів КБ можуть зупинити підняття ставок. У цьому світлі перевагою користуються короткострокові депозити які з одного боку вигідні для населення, з іншого менш ризикові для учасників ринку.

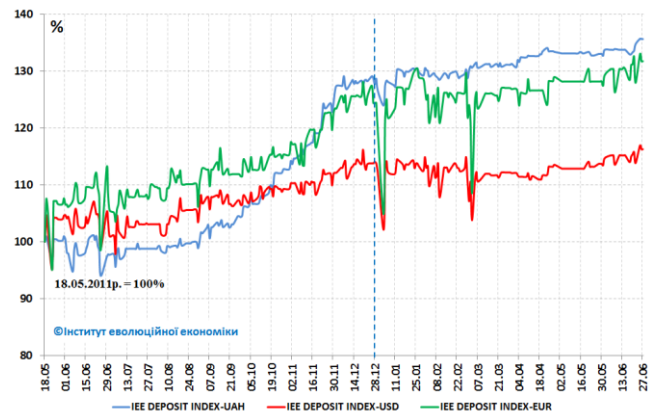
Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Значення та зміна IEE DEPOSIT INDEX* у розрізі валют станом на 30.06.2012

Індекс		Значення, %	Зміна за місяць, в.п.
IEE DEPOSIT INDEX-UAH	↑	135,6	↑ 2,9
IEE DEPOSIT INDEX-USD	↑	161,3	↑ 2,8
IEE DEPOSIT INDEX-EUR	↑	131,7	↑ 4,3

* Індеси IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR розраховуються IEE на основі інформації, яка оприлюднюється НБУ щодо рівня депозитних ставок (за розрахунками агентства Thomson Reuters) як кумулятивні показники динаміки середнього рівня ставок строком 3, 6, 9 та 12 місяців у розрізі валют (гривня, долар США та євро) «[Українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб](#)» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) відносно 18.05.2011 – початку розрахунку UIRD.

Динаміка індексів IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR у 2011-2012 рр., %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

© 2011 [Інститут еволюційної економіки](http://www.iee.org.ua). Всі права захищені.

Цей документ надається винятково як інформація.

Дані публікації в жодному разі не претендують на всеосяжний і повний аналіз ринку. Будь-які думки, висловлені в цьому звіті, мають суб'єктивний характер і можуть відрізнятися від точки зору інших структурних підрозділів Інституту еволюційної економіки в зв'язку з використанням різної методології, підходів і припущень при проведенні аналізу. Всі точки зору і думки (включаючи затвердження та прогнози) належать тільки Інституту еволюційної економіки і можуть бути змінені без попередження або повідомлення. Представлені в документі думки виражені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу.

Ми не стверджуємо, що наведена інформація й думки правильні або представлені повністю, однак вони базуються на даних, отриманих з надійних джерел.

Дані публікації в жодному разі не покликані виступати в ролі керівництва до прийняття рішень та рекомендацій до купівлі або продажу валюти, цінних паперів тощо, оскільки мають суто ознайомчий характер. Автори не несуть жодної відповідальності або зобов'язань щодо збитків через прийняті на основі даних публікацій рішення.

Несанкціоноване копіювання, розповсюдження, а також публікацію цього документа в будь-яких цілях заборонено.

Інститут еволюційної економіки
<http://www.iee.org.ua>

Директор
[Макаренко Ігор Петрович](#)

Аналітик
[Острокоморець Олег Олегович](#)

Літредактор
[Козичко Валентина МIRONІВНА](#)